

No han mort en va (I): Jesús i les morts al Mediterrani

Unes imatges esgarrifoses ens van colpejar fa poc. La Guàrdia Costanera italiana va emetre un vídeo on es mostraven alguns cadàvers al fons del mar, entre ells el d'una mare i el seu filllet, la dona encara amb el gest d'abraçar-lo. Provenien d' un vaixell que es va enfonsar davant de l'illa de Lampedusa [...]

04 desembre, 2019 - ÒSCAR MARTÍ

Unes imatges esgarrifoses ens van colpejar fa poc. La Guàrdia Costanera italiana va emetre un vídeo on es mostraven alguns cadàvers al fons del mar, entre ells el d'una mare i el seu filllet, la dona encara amb el gest d'abraçar-lo. Provenien d' un vaixell que es va enfonsar davant de l'illa de Lampedusa el passat 7 d'octubre: de les 52 persones que anaven a bord,

sols es van salvar 22.

Fins quan, Senyor, seguirem fent com si no passés res? És que el seu clam no arriba a Tu? No pots enviar un nou Moisès que faci entrar en raó a qui té un poder real per canviar la situació? Aquestes, i altres preguntes fetes pregària, segur que s'han elevat aquests dies, cercant una resposta davant el sense sentit, l'horror i també el sentiment d'impotència i tal volta de culpa. I ens han fet evocar una altra imatge icònica d'aquest estiu, solidàriament unides les dues en el mateix drama, encara que en un altre lloc geogràfic: la de la petita salvadorenca abraçada al seu pare, ofegats al Río Bravo quan tractaven d'accedir des de Mèxic als Estats Units fugint de la violència del seu país d'origen.

Des d'una mirada creient aquests morts no han estat en va. Les imatges d'aquest estiu són molt potents: hi ha el mateix sobre les aigües del mar -o del riu- que en el fons, com si les nostres ombres personals i col·lectives suressin a la superfície per recordar-nos que això no pot continuar. Talment és com si se'ns estès donant una nova oportunitat per preguntar-nos de què ens hem de convertir.

En el fons de tot cor humà -també en el fons del nostre mar de l'horror- hi viu aquesta Presència que ens acull i sosté a tots, possibilitant la nostra existència. I el Crist Ressuscitat, endinsant-s'hi, està arreu abraçant-t'ho tot amb el seu Amor, la seva Misericòrdia-Compassió i el seu Perdó. Sí, ells han perdut la vida cercant una vida millor i ens donen, en Jesús el Crist, Vida; ens salven i salven el nostre món tan convuls i ple d'injustícies. Alhora fan valdre les petites i grans accions que en tot el món són portadores de solidaritat i esperança, i que ens diuen que no tot està perdut. Vist en perspectiva, la seva mort i tot el dolor que l'acompanya i aquestes accions que humanitzen ens fan avançar com a humanitat perquè ens obren la consciència per a veure que no és acceptable. Misteri a contemplar, mai enigma a desxifrar!

Les ratlles que segueixen a continuació volen resumir el més essencial del Magisteri Social de l'Església sobre els Migrants i refugiats per ajudar a discernir les nostres accions com a seguidors de Jesús.

La llum de l'Evangeli

El Magisteri Social de l'Església i més en concret la *Doctrina Social de l'Església* ens dona llum als creients cristians catòlics –i a tots aquells que se sentin interpel·lats per aquesta manera de fer– quan cerquem situar-nos amb coherència davant aquesta realitat i ens pot ajudar a discernir des d'on i com fer fructificar els dons que hem rebut de Déu, aplicats a aquesta crisi humanitària.

Quan parlem de l'Església hem d'evitar pensar només en l'Església institucional, en la seva jerarquia. El Concili Vaticà II va ser un punt d'inflexió en la seva auto comprensió: l'Església som tots els creients catòlics (=universals) com a *Poble de Déu en camí* des de les diferents realitats geogràfiques i culturals, obert i en diàleg amb el món i travessat també per les seves mateixes tensions i pluralismes. Així mateix, hem de tenir clar que aquest Magisteri ens ofereix uns ensenyaments que tenen la seva arrel en la Bíblia i ajuden a viure en i des de Jesús a qui confessem el Déu que pren carn humana. Ens convida a viure la nostra lliure pertinença al Crist onsevulla estiguem: la nostra vida personal, familiar, professional és el lloc per excel·lència on podem cercar i trobar Déu i on Ell se'ns fa trobadís.

L'Església contempla les migracions des de la seva pròpia visió de l'esser humà creat a imatge i semblança de Déu (Gn 1,26) i, per tant, posseïdor d'una dignitat inalienable, independentment de la seva situació moral i legal. Són éssers humans igual que nosaltres i l'Església els acull a tots, com a mare, fent-se *misericòrdia en acció* i *acollida compassiva* i contemplant en el rostre dels emigrants i desplaçats el rostre de Crist que va dir "era foraster i em vau acollir" (Mt 25, 35) (cf. Document *Acollir Crist en els refugiats i en els desplaçats forçosos*, EMCG , Ciutat del Vaticà 2013, n 12).

L'Evangelí és molt clar: l'altre, sobretot el més feble i necessitat, sempre és una prioritat per a un seguidor de Jesús, perquè és en el proïsme, on trobem Déu. Aquest és el nucli fonamental de la fe cristiana, que només pot viure una espiritualitat d'encarnació. Tothom és cridat, en la mesura de les seves possibilitats, a donar carn al Cos del Crist avui, a través dels seus seguidors que perllonguen la Seva Encarnació. Es fa possible, així, una *Església Samaritana*, en coherència amb l'Evangelí.

Diferents tipus de fronteres ens separen

Els cristians no podem erigir fronteres de cap tipus en la nostra relació amb els altres, sigui quina sigui llur procedència. Sovint, quan pensem en els migrants tenim al cap, les fronteres territorials amb les quals al llarg de la història humana hem separat pobles i comunitats i que són les més visibles. Però ni ha unes altres més subtils i invisibles, però que determinen les nostres actituds i actuacions: són les fronteres dels nostres *pre-judicis* i *estereotips*. Tenen a veure amb la nostra llibertat interior que hem de conrear i ens impedeixen veure a l'altre com una oportunitat per créixer, no com una amenaça, i a la diversitat com a riquesa. Llavors ens tanquem sobre nosaltres mateixos, individualment i com a col·lectivitat. Si tot el que fa referència a les fronteres físiques ens sobrepassa i atordeix, les fronteres interiors podem anar-les fent més primes i tant de bo trencar-les: això és responsabilitat de cadascú. Aquest pacient treball interior és essencial per a la construcció de societats més inclusives i cohesionades i, en definitiva, per a la convivència en pau.